

SKAPELSEFEBER I GUDSTJÄNST OCH ANDAKT

Arets gudstjänst och andaktsmaterial är inspirerat av keltisk andlighet. I den keltiska andligheten hade skapelsen en framträdande plats i texter och böner. Skapelsen ansågs levande och viktig och människan stod i ständig dialog med naturen. Enligt kelterna möter oss skapelsen med sin godhet och sina välsignelser och pekar på Gud som livet i allt liv, ljuset bortom allt ljus.

DET HOLISTISKA SYNSÄTT som präglade den keltiska andligheten har i mycket format den ekumeniska kommuniteten Ionas syn på gudstjänst och vardagsliv. Från ursprunget på trettioalet har strävan varit att knyta samman arbete och gudstjänst, bön och politiskt engagemang, det heliga och det vardagliga. Många från Sverige har besökt den lilla vind-

pinade ön och funnit att det verkligen är en genomskinlig plats, där hinnan är tunn mellan himlen och jorden.

DET HÄR MATERIALET innehåller förslag på böner, psalmer och bibelord. Involvera gärna barnen i gudstjänst och andakt och låt dem dela sina tankar och funderingar inför jordens framtid.

Gudstjänstlokalen kan enkelt användas för att visa på naturens gåvor och glädje. Kanske ni kan använda belysning, jord, stenar eller blommor för att lyfta fram allt som jorden ger oss?

På hemsidan finns också ett bildspel med bibeltexter att ladda ner, eller varför inte göra ett eget med foton från er lokala omgivning?

Texter att använda i gudstjänst och andakt

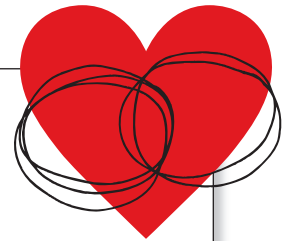
Ledare Världen tillhör Gud
Alla jorden och alla dess folk
Ledare Hur underbart, hur härligt det är
Alla när människor lever tillsammans i enhet
Ledare Låt tro och kärlek bli till ett
Alla låt fred och rättvisa gå hand i hand
Ledare Om Kristi lärjungar skulle tiga
Alla då skulle stenarna ropa
Ledare Öppna våra munnar, o Gud
Alla och våra röster ska förkunna ditt lov
Den gemensamma platsen, Verbum, 2002

Växelläsning från psalm 104, Psaltaren

Alla Lovä Herren, min själ! Mäktig är du, Herre min Gud, i höghet och härlighet är du klädd
Läsare 1 Du sveper dig i ljus som i en mantel. Himlen har du spänt ut som ett tält, ovan skyn har du timrat din sal.
Läsare 2 Du gör molnen till din vagn och far på vindens vingar. Du gör vindar till dina sändebud och eldslågor till dina tjänare.
Läsare 1 Jorden har du ställt på stadig grund, den kan aldrig i evighet rubbas.
Läsare 2 Du låter källor rinna upp och bli till strömmar som forsar fram mellan bergen.
Läsare 1 Du ger vatten åt alla markens djur, vildåsnor släcker där sin törst.

Skapelsens Gud,
lär oss älska det enkla;
kärlek och skratt,
bröd och vin,
drömmar och berättelser.
Fyll våra liv med ett grönskande hopp!
Gör oss till ett rättfärdighetens folk
vars namn betyder kärlek
och vars sång är halleluja.

Bön från Sydafrika

Läsare 2 Vid dem häckar himlens fåglar och sjunger bland täta löv.
Läsare 1 Du vattnar bergen från din sal, jorden mättas av allt vad du ger.
Läsare 2 Du låter gräs växa för boskapen och örter till människans tjänst. Så frambringas föda ur jorden
Läsare 1 Och vin, som gör människan glad, olja, som ger hennes ansikte glans, och bröd, som ger henne styrka.
Alla Lovä Herren, min själ! Mäktig är du, Herre, min Gud, i höghet och härlighet är du klädd.
Sång Halleluja (förslagsvis 856 i Psalmer och Sånger, 707 i Svenska kyrkans psalmbok)
Alla Lovä Herren, min själ! Mäktig är du, Herre, min Gud, i höghet och härlighet är du klädd,

- Läsare 3 Du gjorde månen, som visar årets tider, och solen, som vet när den skall gå ner.
- Läsare 4 Du sänder mörker, och det blir natt. Då myllrar alla djur i skogen fram,
- Läsare 3 De unga lejonerna ryter efter rov och begär sin föda av Gud.
- Läsare 4 Människan går ut till sina sysslor och arbetar tills kvällen kommer.
- Läsare 3 Alla sätter sitt hopp till dig, du skall ge dem föda i rätt tid.
- Läsare 4 Du ger dem, och de tar emot, du öppnar din hand, och de äter sig mätta.
- Läsare 3 Du döljer ditt ansikte, och de blir förskräckta, du tar ifrån dem deras ande, och de dör och blir åter till mull.
- Läsare 4 Du sänder din ande, då skapas liv.
Du gör jorden ny.
- Alla** **Lova Herren, min själ! Mäktig är du, Herre, min Gud, i höghet och härlighet är du klädd.**
- Sång* *Halleluja*

Textläsning

I ett torrt klimat blir vatten vägen till liv. Kring vattentillgången uppstår många konflikter. I första Moseboken berättas om urgamla konflikter kring brunnar – men också om lösningar.

Läs: 1 Mos 26:19-33

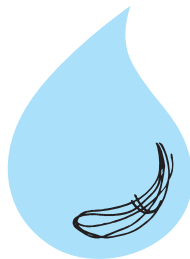

Illustration: Susanne Engman//IKON

Drama om skapelsen

På globala veckans hemsida finns en dramatext om skapelsen som kan användas som del i gudstjänsten.

Bön och bekännelse

Ledare Hör Herrens ord, Israels folk! Herren väcker talan mot landets invånare, ty ingen trofasthet och ingen kärlek och ingen kunskap om Gud finns i landet. Förbannelser och lögner och dråp och stölder och äktenskapsbrott breder ut sig, blodsdåd följer på blodsdåd. Därför sörjer landet, alla som bor där tynar bort, också markens djur och himlens fåglar, och fiskarna i havet dör. (Hos 4:1-3)

Ledare Låt oss därför be och bekänna:

Alla **Barmhärtige Gud, medvetna om din nåd bekänner vi vår och världens synd. Trots att Kristus uppstått ur graven och krossat dödens makt låter vi oss ändå fångas av rädsla och tvivel. Vi framhärdar i misstänksamhet och avundsjuka som gör grannar till ovänner och nationer till fiender. Vi har inte brytt oss om de fattiga och hungriga. I vår jakt på "det goda livet" har vi tillåtit orättvisor och ignorerat de förtrycktas rop. I vår strävan efter nöjen och profit har vi skadat marken och förgiftat vattnen. Vi har slösat bort jordens gåvor på teknik som fördärvar. Förbarma dig över oss, Gud, och hjälp oss att tillsammans med allt skapat leva det över flödande liv som Jesus Kristus, den uppståndne, vill ge.**

Allen Brimer, gudstjänstmaterial från Web of Creation

Förbön för klimatförhandlingar

Den 1-12 december hålls nästa stora internationella klimatmöte i Poznan, Polen. Politiska ledare från hela världen träffas då för att diskutera ett nytt klimatavtal. Det nya avtalet ska ange hur alla länder, utifrån sina olika förutsättningar, ska bidra till en gemensam lösning på klimatkrisen.

Förbön

Gud, du har skapat kosmos och verkar alltjämt i din skapelse.

Du gav oss uppdraget att förvalta jorden.

Du utrustade oss med förmågan att tänka och planera.

Du gav oss händer till arbete och hantverk.

Vi har svikit dig och använt våra resurser till att förstöra din skapelse.

Förlåt oss och hjälp oss att använda vårt tänkande liksom våra händers arbete till att skydda och stödja din skapelse.

Vi ber för de politiska ledare som snart möts i FN:s klimatkonvention i Poznan, Polen.

Var närvarande i förhandlingarna genom din skapande Ande.

Hjälp dem som förhandlar att se möjligheter till samarbete så att de politiska lösningarna blir långsiktiga och öppnar möjligheter till ett gott liv för kommande generationer.

Vi ber att besluten i Poznan skall bidra till att klimatförändringarna hejdas

och att åtgärderna som planeras fördelas på ett sådant sätt att de fattiga länderna inte nekas rätten till utveckling.

Vi ber att Du skall ge beslutsfattarna mod och fantasi att se vägar framåt

så att de kan ingjuta hopp i oss alla om en gemensam lösning på klimatkrisen.

Förlätelseord

Ledare Jesus Kristus helar alla våra brister.

Gud, den barmhärtige,

Fadern, Sonen och den heliga Anden

förlåter och förnyar oss.

Alla Amen.

Gudstjänstbok för Kristna riksmötet i Linköping 1999

Sång *Halleluja*

Bildspel om skapelsen

När orden inte räcker till för att beskriva skapelsens skönhet eller Skaparens storhet kan bilder vara till en hjälp. På www.skr.org/globalaveckan finns ett bildspel med bibelverser som kan användas i gudstjänster eller andakter. Låt bilderna rulla under nattvarden, lovsången eller som en inledning.

Foto: Jim Elfström/IKON

Trosbekräftelse

Ledare Det är inte sant att människan är utlämnad åt ödets makter eller åt ett liv utan mening och innehåll.

Alla Detta är sant: Så älskade Gud världen, att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under, utan ha evigt liv.

Ledare Det är inte sant att vi måste acceptera omänsklighet och diskriminering, hunger och fattigdom, död och undergång.

Alla Detta är sant: Jesus säger: Jag har kommit för att de skall ha liv, och liv i överflöd.

Ledare Det är inte sant att våld och hat skall ha sista ordet,

och att krig och förstörelse har kommit för att stanna.

Alla Detta är sant: Jesus säger: Så som jag har älskat er skall ni också älska varandra. Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner.

Ledare Det är inte sant att vi skall behöva vara fångar hos ondskans makter, som traktar efter att styra världen. Detta är sant:

Alla Jesus säger: Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden... och jag är med er alla dagar till tidens slut.

Ur djupen ropar vi, Sveriges Kristna Råd 2003

Hoppets ord

Och jag såg en ny himmel och en ny jord. Ty den första himlen och den första jorden var borta, och havet fanns inte mer.

Och jag såg den heliga staden, det nya Jerusalem, komma ner ur himlen, från Gud, redo som en brud som är smyckad för sin man

Och från tronen hörde jag en stark röst som sade: "Se, Guds tält står bland människorna, och han skall bo ibland dem, och de skall vara hans folk, och Gud själv skall vara hos dem, och han skall torka alla tårar från deras ögon. Döden skall inte finnas mer, och ingen sorg och ingen klagan och ingen smärta skall finnas mer. Ty det som en gång var är borta."

Och han som satt på tronen sade: "Se, jag gör allting nytt."

Och han sade: "Skriv, ty dessa ord är trovärdiga och sanna."

Upp 21:1-5

Avslutningsord

Ledare Från den plats där vi är till den plats du behöver oss

Alla Jesus, visa oss vägen

Ledare Från tryggheten i det välbekanta till äventyret i det nya du vill visa oss

Alla Jesus, visa oss vägen

Ledare Så att världen och allt den rymmer kan förändras och börja anta formen av ditt rike

STATIONSVANDRING

På vår hemsida finns en stationsvandring från 2007. Genom stationsvandringen ges gudstjänstbesökarna möjlighet att i stillhet reflektera över Guds skapelse.

Alla Jesus, visa oss vägen

Ledare Eftersom något gott är förberett för dem som älskar Gud

Alla Jesus, visa oss vägen

Ledare Gör din kyrka, och oss som är delar av den, till ett hoppets tecken

Alla Och låt ditt rike växa inom oss, genom oss och när så krävs – oberoende av oss.

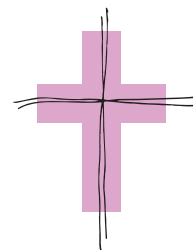
Amen

Den gemensamma platsen, Verbum 2002

Överlåtelse – Trohetslöfte (sjunges eller uttalas)

**Alla Här är jag, Herre
rotad på jorden
öppen mot himlen
redo att stå till din tjänst**

Psalmer i 2000 talet, nr 808

Välsignelsen (sjunges)

Må din väg gå dig till mötes och må vinden vara din vän
och må solen värma din kind och må regnet vattna själens jord
och tills vi möts igen, må Gud hålla, hålla dig i sin hand.

Psalmer och sånger 845,
Den svenska psalmboken 730

eller

Må friden från jorden följa dig, må himlarna ge dig frid.
Må flodernas frid bevara dig, må havsdjupen ge dig frid.
Stor frid omsluter dig. Guds frid växer inom dig.

Psalmer och sånger 846,
Den svenska psalmboken 731

Skapa själv!

Ta tillfället i akt att skapa något eget. Utgå från årets tema eller bibelverserna i materialet och försök ge form åt orden. Använd sedan resultatet i gudstjänsten eller i en avslutande andakt. Här är några förslag som fungerar i såväl ungdomsgrupper som träffar för daglediga.

Fotomaraton

Dela upp gruppen i lag och se till alla lag har en kamera. Fördela bibelverser mellan lagen och bestäm sluttid. Lagen ska lämna in ett foto per vers som kan sättas upp i kyrkorummet eller användas som bildspel i gudstjänsten. Gruppen kan få allt från en timma till en vecka på sig beroende på hur ambitiös man vill vara.

Måla

Ta fram penslar, färger och locka fram gruppens kreativitet. Gör det förutsättningslöst eller bjud in någon som lära ut grundtekniker. Ordna vernissage på kyrktorget och auktionera ut tavlorna till förmån för ett miljöprojekt.

Återvinningskonst

Skapa något av det vi annars slänger. Äggkartonger, konserverburkar eller en trasig mikro kan bli genuin konst. Se till att allt är rent och använd limpistol, ståltråd och silvertjip. Glöm inte bort att sopsortera om ni monterar ner konstverken.

Psalmförslag

Inledning

Sjung till Guds ära – Psalm 801 i Psalmer i 2000-talet (Kathy Galloway, Iona)

Sjung med glädje – Psalm 918 i Psalmer i 2000-talet (John Bell, Iona)

Tack gode Gud för allt – Psalm 23 i Psalmer och Sånger och Den svenska Psalmboken

Kör

Halleluja – Psalm 856 i Psalmer och Sånger, 707 i Den svenska psalmboken

Bönesång

Guds värld är en skimrande gåva – Psalm 287 i Psalmer och Sånger och i Den svenska psalmboken

Avslutning

Här är jag, Herre – Psalm 808 i Psalmer och Sånger, nr 70 i Kärnord, Margareta Melin

Må din väg gå dig till mötes – Psalm 845 i Psalmer och Sånger, 730 i Den svenska psalmboken

Må friden från jorden följa dig – Psalm 846 i Psalmer och Sånger, 731 i Den svenska psalmboken

Bibeltexter

1 Mos 1:1-1 Mos 2:4a – Gud skapar världen

Jes 41:17-20 – De fattiga och svaga söker vatten

Job 38: 4-10 – Var var du när jag lade jordens grund?

Ps 85:9-4 – ...fred och rättvisa omfamnar varandra. . .

Vis 2:6-10 – De ogudaktiga talar

Luk 6:20-26 – Saligprisningar och verop

Rom 8:18-27 – Vi vet att hela skapelsen ropar

Rom 12:9-.18 – Er kärlek ska vara uppriktig

Kol 1:15-20 – . . . i honom skapades allt. . .